

PETR BORKOVEC
A horog

„A gesztenyefán frissen vágott
 faág horga lóg, melyet reggel
 két vízhatlan szerzetes nyesett –
 sokáig úgy tűnik, hogy a fatörzs felszűröcsöli.“

Egy kövér horgász a folyót szórja kenyérrel, melyből maga is harap olykor; a piszkos narancs színű úszó szánalmasan lebeg a kenyérlevesben. A dagadt a villára támasztott három botja mellett rágszál, iszik, újságot olvas, füstöl, mereng a folyó képernyője előtt, mereng, lapoz, harap. A halak nem. Később egy hal mégis meghajlítja a botot – egy mindenkiért, a gőgös víz alatti világ igazi képviselője: apró, színtelen, merev, mint a fakó műcsali. A horgász bosszúsán leakasztja a halat a horogról, egy másiknak is megmutatja (aki saját úszóját autójából figyeli, a kalandor) majd visszahajítja a folyóba. A nap az eljárás láttán elkomorul, rövid ideig szemerkél az eső. Milyen tökéletes a vízszint alatti telt színek és csodálatos formák bosszúja. Látom, amint a halak a mélyben kitérnek a csalik acélcsonkjai elől, és szürke bosszújukat forralják. Sugározom a nedves zöldben, a folyóparti kocsmában, a Johanna nevű kompnál, miközben egy gém szétárt szárnyakkal olyan erőlködve repül az árral szemben, mintha a víztől nem is választaná el a levegő fehér sávja, a túlsó part enyhe lejtője a kastéllyal és a szőlőskertekkel.

A parton – ahol a fű hullámoz a szélben – tölgyfák nőnek. Letört, száraz ágaik annyira hasonlítanak az elhullatott szarvasagancsokra, hogy néhányszor izgatottan lehajolok értük. Leülök, és a csónakot nézem, amely hosszasan manőverez, majd hirtelen megáll a folyó közepén. Két bőrkesztyűs munkás megfogja az óriási vasbóját, amelyen csillog a friss festés. Beszélgetnek, fi-

gyelik a környéket, miközben folyamatosan tapogatják a bóját, fogást keresnek rajta, próbálják megemelni. A kis emelődaru végén rövid háromágú horoggal ellátott lánc himbálódzik. A darukezelő leengedi a mélybe a horgot, és lassan félkörben átfésüli a folyó alját. Kétszer-háromszor, ide-oda, majd a lánc lassan feltekeredik, a horog felbukkan a vízből. Aztán újra leeresztik. Soha nincs rajta semmi; csupán egyszer rúg le az egyik munkás egy követ, ami a villa ágai közé ékelődött. Hosszú ideig ülök itt, addig, amíg végül csaknem teljesen megszűnik az a nyugtalanság, ami a háromágú horog minden egyes felhúzásakor elfogott. Semmi sem akad fenn rajta, semmit sem fognak ki, semmit sem szakítanak el. Az üzemmódot változtató lánc zaja, a hosszú szünetek és elakadások a csónak belsejében, a víz fodrozódása és szétcsapódása, majd az üres horog, mindig ugyanúgy. Kicsit nevetséges, mint az elefánt ormánya. A gém visszatér. A fű elfekszik a szélben.

Nos, szerencsés napod volt a folyónál, mondja nekem Petr H-y barátom, amikor később a horgokról beszélgetünk. Egy színház raktárában dolgozik, horgokkal és horgok közt. Szerinte szörnyűek, mivel olyan egyszerű a formájuk, s mégis olyan sokjelentésűek. Majd felajánlja saját horgát: a hatalmas díszletek raktárában a felhalmozott bútorok poros homályában, döglött rovarok közt, a kötél végén függ, mozdulatlanul. Tárgyak maradványai ezek, tárgyakká előléptetve, mondom. Tökéletes, kicsiszolt maradványok, mindent, amihez hozzáérnek, maradványokká változtatnak – de tökéletlenné, darabbá, cafatá. Petr később megkérdezi, tudom-e, melyik cseh költő írt verset *Horog* címmel. Nem tudom. Vágóhídi horogról – mondja. Nem tudom. Aztán másról kezd beszélni.

2006 májusa (Listy folyóirat 3/2006. száma)

Holop Zsuzsa fordítása

MARIÁN HATALA (1958) – szlovák költő, a német és az osztrák irodalom fordítója. Pozsonyban él. Verseskötetei: *Moje udalosti* (Az én eseményeim, 1990), *Zátišie s nočnými výkrikmi* (Csendélet éjszakai kiáltozásokkal, 1993), *Všetky moje smútky a iné výtržnosti* (Minden keservem és egyéb kihágásaim, 1996), *Básnická zbierka: Marián Hatala* (Versgyűjtemény. Marián Hatala, 1999), *Listovanie tichom* (Lapozás a csendben, 2002) *Životopis každodennosti* (A hétköznapi életrajza, 2005).

PETR BORKOVEC (1970) 1992-től a Souvislosti című prágai irodalmi és kulturális folyóirat szerkesztője volt, jelenleg szabadúszó író és műfordító. Verseskötetei: *Prostírání do tichého* (Teríték a csendbe, Pražská imaginace, 1990); *Poustečna, věštírna, loutkárna* (Remetelak, jóshely, bábszínház, Mladá fronta, 1991); *Ochoz* (Tornác, Mladá fronta, 1994); *Mezi oknem, stolem a postelí* (Ablak, asztal és ágy

közt, Český spisovatel, 1996); *Polní práce* (Mezei munkák, Mladá fronta, 1998). 2002-ben *A. B. A. F. (Opus)* címmel versciklust közölt. Az *Ochoz* című kötetét Jiřího Orten-díjjal jutalmazták 1994-ben. Verseit szinte az összes európai nyelvre lefordították; kötetei jelentek meg Ausztriában és Olaszországban. XX. századi orosz költészetet fordít. 2003-ban a Paseka Kiadónál *Needle-Book* címmel verseskötete jelent meg.

MILOŠ TOMASCO (1995) – verseket fordít német, angol és újjörög nyelvből. Kiemelkedőek Odysseus Elytis, Jiorgos Seferis és Nikos Kazantzakis verseiből készített fordításai.

TOMÁŠ FÜRSTENZELLER (1970) – filozófia és angol szakon végzett a Károly Egyetem Bölcsészettudományi Karán Prágában. Angol nyelvből fordít, leginkább ír költészetet.